

Af Kongl. Maj:ts nådiga proposition till innevarande Riksdag angående statsverkets tillstånd och behof inhämtas, pag. 49, att för utvidgning af elementarläroverken i Söderhamn, Wadstena och Sköfde från tre- till femklassiga äskas ett belopp af 5,600 kronor till hvarterdera, och återfinnas under 16:de punkten i bilagan n:r 7 b till samma nådiga proposition de skäl, med stöd af hvilka Herr Departementschefen tillstyrkt de begärda anslagen.

Enär enahanda skäl, som blifvit anförda i den Kongl. propositionen för sistnämnda trenne läroverks utvidgning till femklassiga, äfven i hufvudsakliga delar kunna anföras för bifall till Ämåls treklassiga läroverks utvidgning till femklassigt; alltså och med återopande i öfrigt af motiveringen i min omförmälda motion vid sistlidne riksdag, n:o 179, och de vid densamma fogade bilagor, får jag vördsammast föreslå,

att Riksdagen ville bevilja erforderligt anslag till ett femklassigt elementarläroverk i Ämål.

Stockholm den 25 Januari 1875.

A. W. Westerdal.

N:o 16.

Af Herr A. W. Westerdal: Om upphäfvande af det i 17 Kap. 7 § Rättegångsbalken upptagna jäf för eget husfolk och enskilda tjenare att vitne bära.

Med aktgifvande på den förändrade ställning nu mot förr, hvori husbonde och tjenare befinna sig till hvarandra, torde man lätt inse det

öfverflödiga och oriktiga deri, att i lag fortfarande bibehålles det vitnesjäf för eget husfolk och enskilde tjenare, hvilket omförmåles i 17 Kap. 7 § Rättegångs-balken.

Att samhällsställningen, vid tiden för tillkomsten af berörda stadgande, kräfde ett sådant lagbud, betingades helt naturligt af den makt öfver sin tjenare, som husbonde då egde. Längre dröjde det likväl icke innan man nödgades från den antagna regeln göra undantag, och så tillkom Kongl. Förordningen den 7 Juni 1749, som bland annat stadgar: att i mål, som angå förbudna spel med omyndige och ynglingar samt oloffliga försträckningar till dem, må deras betjente och tjenstefolk å ömse sidor vara vitnesbäre. Numera, sedan husagan blifvit förbjuden samt tjenarens samhällsställning och rättigheter blifvit i lag fullt betryggade, torde det innebära en oberättigad misstro till tjenaren, att fortfarande betaga honom rättighet att såsom tjenare vitna. Icke mindre nödigt är det, till trygghet för husbonden, att omförmälda jäf borttages; ty hur skall han eljest kunna styrka de möjligen förekommande fall, som berättiga och nödga honom att gent emot tjenaren tillgodose sina rättigheter, då i allmänhet husbondens hela omgifning under antyddas förhållande utgöres af jäfviga personer.

Tiden synes därför nu vara inne, att till ömsesidig båtнад borttaga vitnesjäfvet för enskild tjenare, hvarför jag vördsammast föreslår, att Riksdagen för sin del ville besluta upphäfvandet af det i 17 Kap. 7 § Rättegångs-balken upptagna jäf för eget husfolk och enskilde tjenare att vitne bära.

Stockholm den 25 Januari 1875.

A. W. Westerdal.